

Gáspár Károly Trio: Salvation

Tom-Tom Records
TTCD 311

A hazai jazz „kivülállójának” két évvel ezelőtt megjelent *The Outsider* című albuma után ismét egy szerethető, minden magamutogatástól mentes lemezzel örvendeztette meg az akusztikus zongoratrió kedvelőit. A repertoár összeállítása is különleges: a tíz hangulatos, szebbnél-szebb melódiából hatot Karcsi jegyez, három a nagy amerikai bőgős, Charlie Haden szerzeménye, és mint korábban, ezúttal is felkerült a korongra egy Horváth Jenő-opus (Elfeledlek szép lassan téged). Utóbbi alighanem Karcsi édesapjának hatása, aki kávéházi zongorista volt. Egyébként is egyik szerzeményével szerető szülei előtt tiszteleg, a lemezindító számot pedig Karcsi hű társa, Diána ihlette. Ha valaki még nem találkozott vele, a lemezt meghallgatva kedves ismerősévé válik. A címadó kompozíció, a Megváltás Karcsi erős hitére, vallásos meggyőződésére utal. Játékában összesimul a tradíció és a modernitás, jelen van a nehezen definiálható igazi jazz-feeling és a jó ízlés. Érzelmekben dús, de sohasem érzélgős. A trió felállása azonos a korábbival, a ritmustandem tagjai: a bőgős Horváth Balázs, a dobok és a különféle ritmushangszerek gazdája pedig Varga Bendegúz.

MA

Daniel Erdmann's Velvet Revolution Featuring Théo Ceccaldi & Jim Hart: Won't Put No Flag Out

BMC Records – MG Records
BMC CD 282

A trió korábbi BMC-lemezén (*A Short Moment of Zero G*) már megmutatta, milyen unikális hangzásra képes a tenorszaxofon-hegedű-vibrafon hármas. A Bársonyos Forradalom valóban bársonyfinomságú jazz-kamarazenét játszik, mely a darabok egy részében egyszerű(nek tűnő) ötletekből indul ki, máskor pedig miniatűr avantgárd kompozícióvá fejlődik (*Justine Again*, *Abstract Love Song*). Erdmann többféle stílusban mozog otthonosan. A tenor és a hegedű összjátékából nemegyszer egy Garbarek-Shankar kettős készül kibomlani, de Erdmann még időben hangzást vált, így nem érheti a kopírozás vádjá. Más számokban szabadabb az improvizáció és rekedtebbek a hangok, egy-egy dirty sound is becsúszik, mintha Pharoah Sanders iskolájában nevelkedett volna a muzsikás. Erdmann jegyzi a lemezt, mégis inkább a három zenész közös munkáját kell kiemelnünk. A vonós és pengetős játékokban egyaránt eredeti Ceccaldi és a szintén saját utakat járó Hart egyenrangú partner. Utóbbi például a *La Tigresse* című darabban mutatja ki tigriskörmeit, Ceccaldi pedig talán a pizzicato számokban a legjobb, akkor is, amikor csupán kísér.

MJGy

Tonbruket: Live Salvation

ACT – Hangvető
ACT 9867-2

A Tonbruket együttest 2009-ben alapította Dan Berglund, a híres svéd bőgős, aki a világhírnévre szert tett E.S.T., azaz Esbjörn Svensson Trio oszlopos tagja volt másfél évtizeden át, egészen a zenekarvezető tragikus haláláig. Társai is a skandináv jazz eminensei: Johan Lindström gitáros, aki a pedálos steel gitárt is kezeli, Martin Hederos zongorista (olykor hegedül is, valamint a szintetizátorok mestere), a dobos pedig Andreas Werliin, aki eredetileg nem is jazz-muzsikás volt. A zenei anyagban tulajdonképpen a kortárs fúziós jazz, a pszichedelikus rock és a neo-folk is megtalálható, olykor nem is egy számon belüli szintézisről van szó, hanem az egyes darabok sorolhatók eme kategóriák valamelyikébe. Vitathatatlanul eredeti muzsika, amelynek létrehozásában oroszlánrésze van a Berglundnál fiatalabb zenésztársaknak. Minden szám az együttes valamelyik tagjának szerzeménye, olykor az egész csapat munkája. Érdekesség, hogy az album nem valamelyik szám után kapta a címét, hanem a neves svéd festőművész, Jesper Waldersten *Salvation* című festményéről. A Live szó pedig arra utal, hogy az élő felvételek a stuttgarter Bix Jazzclubban készültek három évvel ezelőtt.

MA

Weidner/Dumoulin/Graupe/Terzic: Melanoia

BMC Records – MG Records
BMC CD 238

A melanoia szót hiába is keressük az *Idegen szavak szótárában*. Nem a pigmenttermelő sejtekből kialakuló kóros bőrelváltozások egyike – semmi köze a melanomához. Egyedi kontamináció: a melankólia és a paranoia együttes átélését nevezi így a szerb/német dobos Dejan Terzic, aki 2012-ben ezen a néven hozta létre együttesét. Pillanatnyilag kvartettről van szó, mely a dobon kívül altszaxofonból, zongorából és héthúros gitárból áll. Ám ritkák azok a pillanatok, amikor a hallgató úgy érzi, valóban részesülhet a melanoia érzésében. Olyan szerzeményekben, mint a UCB vagy a B-longing and Beyond inkább melankóliát hallunk paranoia nélkül. A nyitó Schnell vagy a Gravity pedig fordítva: a paranoiából ad némi ízelítőt, de melankóliából semmit. Az azonnal hallható, hogy négy kiváló zenész közös munkájáról van szó, de be kell látnunk, hogy az előző BMC-albumukon (*Red*) megszólaló Luzia von Wyl-szerzemények érdekesebbek voltak. Terzic modern jazzt repetitív elemekkel, rockos riffekkel és indusztriális effektekkel ötvöző, hangsúlyos ritmus- és hangulatváltásokkal megtűzdelt kompozíciói talán egy furcsa álomlogikát követnek, melybe nem könnyű követni a zenekart.

MJGy

A Gramofon Könyvek sorozat újdonsága: Kovács Ilona: DOHNÁNYI ERNŐ új perspektívában

Dohnányi Ernő (1877–1960) a 20. századi magyar zenetörténet egyik legmeghatározóbb muzsikusa volt. Elnökkarnagyként 1919-től negyedszázadon át vezette a Filharmóniai Társaság Zenekarát, kétszer – 1919-ben és 1934–43 között – állt a Zeneakadémia élén, 1931-től pedig a Magyar Rádió zenei osztályának igazgatói posztját is betöltötte. Pozícióból eredően számos társadalmi kötelezettségnek tett eleget, többek között tagja volt a magyar Parlament Felsőházának. Mindenekelőtt azonban korának egyik legkiválóbb zongoraművészt és jeles zeneszerzőjét tisztelhetjük benne. Életművének kutatása az 1990-es években kapott új lendületet, köszönhetően többek között jelen kötet szerzőjének, aki már a Zeneakadémia zenetudományi szakának hallgatójaként a Dohnányi-oeuvre elkötelezett kutatójává vált.

Kovács Ilona, a Magyar Táncművészeti Egyetem docense a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen szerzett PhD fokozatot. Doktori kutatásainak középpontjában is Dohnányi zenéje, elsősorban a kamaraművek álltak. Nemcsak az Országos Széchényi Könyvtárban őrzött primer forrásokat, hanem a londoni British Library-ben hozzáférhető vázlatanyagot is több évig tanulmányozta a helyszínen, melyek új perspektívát nyitottak a Dohnányi-kéziratok vizsgálatában. Az alapkutatásokkal együtt csaknem negyedszázados munka fontos eredménye a Dohnányi

Ernő új perspektívában című kötet, amely az elmúlt tizenöt évben megjelent tanulmányokat gyűjti össze. Az egyes írások a modern zenetudomány eszközeinek segítségével négy témakörbe rendezve helyezik eddig ismeretlen megvilágításba a zeneszerző életművét. E tudományos igényű munka jelentős mértékben gazdagítja a magyarországi Dohnányi-kutatás eredményeit. A kötet szerzőjének reményei szerint a feltárt összefüggések a művek előadóinak attitűdjére, illetve az alapfoktól egészen a felsőfokig terjedő zeneoktatásra is hatással lehetnek.

A Gramofon Könyvek 2002 és 2019 között megjelent kiadványait megismerheti és megrendelheti a www.gramofon.hu oldalon.

Söndörgő – 8

szervi kiadás

„Én az eredeti délszláv zenei világban sem hallottam ilyen hihetetlen precíz és pergő és sodró muzsikát teljes szakmai virtuozitással” – hallható Szörényi Leventétől a Söndörgő együttes legújabb albumát beharangozó „nekem nyolc” videósorozat. Az együttes nyolcadik megjelent albumán nyolc számot hallhatunk, címe is csupán ennyi: 8. A videósorozaton nyolc különböző művészt kértek meg, hogy az album egy-egy számát meghallgatva nyilatkozzon arról. Az együttes tökéletes egységet teremt kétféle zenekari része, az alapvetően fúvós makedón, illetve a tambura-zenekar között. Pergő talpalávalók és meditatív darabok követik egymást, miközben a melódiák egészen a délszláv tájra repítenek. A zene mindeközben nem tekinthető teljesen népi muzsikának: az első két szám (Parsley bride, illetve a beszédes című Kind of Bela) Bartók-feldolgozás, mellyel az együttes a komolyzene felé nyitja zenei világát. A számok sorát két szerb népdalfeldolgozás zárja, így mondhatjuk, a 8 a könyező népek zenéjét is kutató Bartók Bélától halad a saját népdalfeldolgozás felé – a lehető legprofesszionálisabb, egységes hangszeres balkáni hangvételben.

VSZ/

NES – Ahlam

ACT – Hangvető
9865-2

A Földközi-tenger partvidékén született, érzelmekben és hangszínekben gazdag világzenei produkciók (hosszú) sorába illeszkedik a NES bemutatkozó albuma, amelynek címe arabul azt jelenti: Álom. A trió az énekesnő, az algériai Nesrine Belmokh becenevét viseli, akinek referencia-listáján olyan nevek szerepelnek, mint Lorin Maazel, Daniel Barenboim, Plácido Domingo és a Cirque du Soleil társulata. A trióban a francia Matthieu Saglio csellózik – játékáról nekem a portugál Madredeus zenekar fantasztikus és hátborzongató vonós futamai jutnak eszembe. A kompozíciók mindegyikét átszövi a katalán ütőhangszeres, David Gadea finom, elegáns játéka, több tucatnyi instrumentuma. Az arab szövegeket NES édesanyja, egy civilben orvosként praktizáló algériai asszony írta, s fájdalmas-lírai karakterük megint csak Portugáliát (fado) vagy akár a Zöld-foki-szigeteket (morna) idézi. Az angol és francia nyelvű számok is inkább lírai/szentsimentális hangvételűek. Szép, bensőséges kamarazene született, amely a mediterrán életérzésből nem a szenvedélyt, sokkal inkább az elfojtott érzelmek feszültségét helyezi a fókuszba.

ReA